

Henoch-Schoenleins purpura

Bakgrunn:

Henoch-schoenleins purpura (HSP) er en akutt sykdom som vanligvis inntreffer i barnealder. Det dreier seg om en betennelse i små blodårer i mange organer i hele kroppen.

Årsaker:

Man kjenner ikke årsaken til HSP men man antar at det er barnets immunsystem som har blitt aktivert av en nylig virusinfeksjon og deretter overreagerer. Deler av barnets immunsystem angriper cellene i de små blodårene og skaper feber, hevelse, smerter og utslett.

Symptomer (sykdomstegn):

Sykdommen begynner oftest akutt med feber og sykdomsfølelse. Barnet kan ha hovne lymfeknuter og klage over hodepine. Barnet får utslett, først og fremst på legger, føtter og på setet, men det kan også komme andre steder på kroppen. Utslettet begynner som små, lyserøde flekker og endrer etter hvert karakter. Det blir større flekker, mørkere og man kan merke en hevelse i huden over de aktuelle områdene. Pasientene får ofte smerter og hevelse i flere ledd, særlig knær og ankler. Magesmerter er vanlig. Det kan sees blod i avføringen. Hos gutter kan testiklene bli hovne og ømme. Nyrene påvirkes ofte ved HSP. Barnet kan få en nyrebetennelse med blod og protein i urinen. Dette dreier seg imidlertid ikke om en urinveisinfeksjon og antibiotika behøves ikke.

Diagnosen stilles ved at behandlende lege undersøker pasienten og mistenker sykdommen. Det er ingen spesiell blodprøve eller test som påviser HSP.

Behandling:

Det finnes ingen medisin som kurerer HSP. Som regel vil man observere pasienten og avvete behandling. Ved uttalte plager med smerter og sykdomsfølelse kan man gi betennelsesdempende medisiner, såkalte "ikke-steroidale anti-inflammatoriske midler" (ibuprofen og lignende). Sjeldnere vil man velge å gi sterkere betennelsesdempende medisiner som kortison.

Forløp:

Sykdommen går som regel over av seg selv innen 4-6 uker. Det er først og fremst nyrefunksjonen som er viktig å kontrollere. Nyrene er det viktigste organet som styrer blodtrykket. Kontrollene hos lege etter at diagnosen er stilt består derfor i å kontrollere blodtrykket samt sjekke urinen for blod og protein. Noen kan få gjentatte tilbakefall av sykdommen i kortere perioder men det er svært sjeldent at pasienter får langvarige nyreproblemer.

Når bør lege raskt kontaktes:

Dersom barnet får økende mengde blod i urinen eller kraftig hodepine, kan det være viktig å oppsøke lege for å få målt blodtrykk og undersøkt om nyrene har blitt kraftigere angrepet. Kraftige magesmerter og oppkast kan være tegn på at det er stopp i passasje gjennom tarmen. Hvis barnets almentilstand forverres bør lege oppsøkes for å undersøke om det kan være en annen sykdom som gir symptomer.